

פרק 9 - תשתית

מקורות והגדרות

לוחות 1, 4-5, 9: ע'/תאגיז המים

- אספקת מים - סה"כ כמות המים שנקנתה מ"מקורות" ושהופקה במכוני המים העירוניים. מונח נרדף לאספקת מים הוא "תקבולי מים".
- צריכת מים - הצריכה בפועל - דהיינו, סה"כ כמות המים לחיוב לכל סוגי הצרכנים.
- פחת - כמות המים המחושבת כהפרש בין אספקת המים (תקבולי מים) לבין צריכת המים בפועל.
- מד מים משני - מכשיר המודד את כמות המים המסופקת ליחידת דיור אחת, דירה או עסק בבתים עם שתי יחידות דיור ויותר.
- מד מים כללי - מכשיר המודד במרוכז את כל כמות המים המסופקת לבית בו מותקנים מדי מים דירתיים. המכשיר מודד את הצריכה הנמדדת במדי המים הדירתיים וכן את הצריכה המשותפת של כל יחידות הדיור במקום.
- מד מים נפרד - מכשיר המודד את כל הכמות המים המסופקת לבית, או למתקנים כגון למגרש משחקים, איי תנועה וכדומה.

הנתונים בלוחות המתאגדים לביוב אינם כוללים את הרשת של "אגוד ערים איזור דן". עמידות צינורות המים והביוב מבוטאת ע"י ערך הנקרא PVA (PIPE VULNERABILITY ASSESSMENT). האינדקס נע בין 0 ל-100 (0=גרוע מאד, 100=מצוי).

לוח 2: ע'/המרכז למחקר כלכלי וחברתי ותאגיז המים

לוח 3: משרד החקלאות, נציבות המים

לוחות 6-8: ע'/אגף דרכים ומאור

עד שנת 2004 הנתונים בלוחות 6-8 התבססו על דוחות שנתיים של הסקר שהוכן על-ידי חברת יריב, הנדסה אזרחית - "מערכת ניהול אחזקת מיסעות בעיר תל-אביב-יפו". החל בשנת 2004 שונה אופי העבודה. איסוף הנתונים נעשה ע"י חברות חיצוניות - גלעד שלוש, יעוץ הנדסה אזרחית ופרופ' אילן ישי, חברת תשתיות תחבורתיות. עתה, ניתוח הנתונים נעשה על-ידי אגף דרכים ומאור, וזאת בעזרת מערכת ניהול מיסעות חדשה. כתוצאה מהשינוי, אם בעבר נערך סקר חלקי (25% מכלל הכבישים), החל ב-2004 בוצע סקר הנדסי בכל רשת המיסעות העירוניות. בשנים 2007 ו-2008 לא נערך סקר "מערכת ניהול אחזקת מיסעות בעיר ת"א-יפו".

בשנת 2006 נמצא ש-121 ק"מ הינם דו-מסלוליים. כל מסלול חושב בנפרד, מכיוון שברחובות דו-מסלוליים כל מסלול מטופל בנפרד.

בלוחות 7.9-9.8, שויך אזור סטטיסטי 745 לרובע 8. רחובות עורקיים (דהיינו, רחובות אשר חוצים את העיר לאורך או לרוחב ומובילים תנועה בין אזורים שונים שלה, כמו דרך נמיר) הוגדרו כקבוצה בפני עצמה ולא שויכו לאחד מ-9 רובעי העיר. בלוחות 9.6-9.8 לא נכלל הכביש המהיר של נתיבי איילון, שחוצה את העיר בתוואי של נחל איילון.

איכות הכבישים מבוטאת ע"י אינדקס של מצב המיסעה (PAVEMENT CONDITION INDEX = PCI). האינדקס נע בין 0 ל-100 (0=גרוע מאד, 100=מצוי). במהלך 2007, לראשונה, נערך סקר הנדסי למצב המדרכות בעיר, הנמדד באמצעות "אינדקס מצב המדרכות" - SCI האינדקס נע בין 0 ל-100 (0=גרוע מאד, 100=מצוי).

לוחות 10-11: ע' /אגף שיפור פני העיר

לוחות 12-14: חברת החשמל לישראל - דין וחשבון סטטיסטי, 2009

תיאור והסבר

1. מים

כמות המים שסופקה לעירייה הסתכמה בשנת 2008 בכ-47.8 מיליון מ"ק בהשוואה ל-48.8 מיליון מ"ק ב-2007 ולכ-48.0 מ"ק ב-2006 (לוח 9.1).

כמו בשנים קודמות, גם ב-2008, חלק ניכר מאספקת המים העירונית באה מ"מקורות" - כ-92%; היתר כ-8% סופקו על-ידי מכוני המים העירוניים. יחד עם זאת, יש לציין שאחוז המים שסופקו על-ידי מכוני המים בשנים 1999-2008 גבוה יחסית בהשוואה לשנים קודמות וזאת עקב מדיניות של שאיבה מוגברת מבארות המים העירוניים החל מיוני 1999 (לוח 9.1).

השוואת צריכת המים בין 2008 לבין 2007 מראה על ירידה משמעותית של 5.5% בצריכת המים, וזאת בניגוד לעלייה משמעותית של כ-7% בצריכת המים בין 2006 ל-2007. ב-2008 הירידה בצריכת המים הייתה בכל התחומים: במגורים וגינון (-4.5%), בתעשייה, בבתי מלון ובעסקים (-2.3%), במוסדות חינוך וציבור (-7.0%), בגינון עירוני וציבורי (-18.2%) ובקרב צרכנים עירוניים, הכוללים גופים עירוניים ואת אגף שיפור פני העיר (-17.8%).

התפלגות צריכת המים העירונית בשנת 2008, לפי ייעוד (ללא: תעשייה בהקצבה, אספקת מים ללא מדידה ואספקה לאחרים) הייתה כדלהלן: כ-63% למגורים וגינון, 20% לתעשייה, עסקים ובתי מלון, כ-8% לגינון עירוני וציבורי, כ-5% למוסדות חינוך וציבור והיתר - כ-4% (לוח 9.2). יש לציין, כי צריכת המים בלוח 9.2 אינה כוללת צריכה ללא מדידה.

60% מסה"כ צריכת המים בעיר ב-2007 נצרכה על-ידי יחידות המגורים. האחוז המקביל לגבי עיריות בישראל הוא 69%. הצריכה השנתית לנפש במגורים בתל-אביב-יפו בשנת 2007 הייתה 71.9 מ"ק, והיא גבוהה ב-4% מזו שבישראל (69.3 מ"ק לנפש) (לוח 9.3). גם בשנים קודמות, הנתון העירוני הנדון היה גבוה מהנתון הארצי. יש לכך הסברים אחדים: ראשית, בעיר חיים אלפי עובדים זרים שאינם נמנים במניין תושבי העיר ולכן צריכת המים שלהם נזקפת לצריכה של תושבי העיר, דבר שמגדיל את צריכת המים לנפש. שנית, גודל משק הבית הוא גורם חשוב המשפיע על צריכת המים לנפש: הצריכה לנפש במשקי בית קטנים היא יותר גדולה מזו שבמשקי בית גדולים. משקי הבית בת"א-יפו קטנים מאלה שבישראל ולכן צריכת המים בה לנפש גדולה יחסית. בנוסף, אוכלוסייה מבוגרת צורכת יותר מים מאשר אוכלוסייה צעירה. האוכלוסייה בעיר יותר מבוגרת מזו שבישראל, דבר זה תורם גם הוא להגדלת צריכת המים לנפש בעיר.

מחיר המים לצריכה ביתית משתנה על פי כמות הצריכה. מחיר המים ל-16 המ"ק הראשונים הנצרכים על-ידי יחידת מגורים בחודשיים הוא נמוך (מחיר א'). על מ"ק של צריכה מ-17 מ"ק עד ל-30 מ"ק המחיר הוא בינוני (מחיר ב'), ועל כל מ"ק נוסף החל מ-31 מ"ק המחיר הוא גבוה (מחיר ג'). ב-2007 - 61% מכמות המים לצריכה הביתית (כולל גינון) נמכרה במחיר א', 22% - במחיר ב', ו-17% - במחיר ג'.

בשנת 2008 נבדקה כל מערכת צינורות המים לאור פרמטרים של טיב והוקצה ערך עמידות בשם PVA (PIPE VULNERABILITY ASSESSMENT) לכל קטע צנרת בעיר. באופן כללי, מצבה של צנרת המים טוב ה-PVA הממוצע עומד על 80. האינדקס נע בין 0 ל-100 (0=גרוע מאד, 100=מצוי).

2. כבישים ורחובות

אורכה של רשת הכבישים הסלולים בעיר בסוף 2006 הגיע ל-837 ק"מ (מתוכם 121 ק"מ הינם רחובות דו-מסלוליים) והם מתפרסים על שטח של 6,700 דונם, שמהווים כ-13% משטח העיר. אורך הכבישים האספלטיים הינו 736 ק"מ. הרחוב הממוצע של הכבישים הוא 8.0 מטר, עלייה של 4% בהשוואה לרחוב הממוצע של הכבישים בשנת 2000 (7.7 מטר) (לוח 9.6).

במסגרת סקר דרכים בעיר נמדדו התכונות הגיאוגרפיות שלהם, כמו אורך ושטח וגם ניתנה הערכה לאיכותם באמצעות "אינדקס מצב המיסעה" (האינדקס נע בין 0 ל-100, מנמוך לגבוה). בין השנים 1990 ל-1998 הידרדרה רמת איכותם של הכבישים ברשת העירונית ממצב המוגדר כטוב (PCI=74), למצב המוגדר כגרוע (PCI=51). לעומת זאת, בשנים 1999-2004 נרשמה מגמה רצופה של שיפור באיכות המיסעות (מציון 56 בשנת 1999 - רמה המוגדרת כרמת שירות "בינונית" עד לרמה של 78 המוגדרת כ"טובה" בשנת 2004). בשנת 2006 הייתה ירידה במדד ה-PCI לערך של 75 (עדיין מצב טוב). אולם, יש לזכור כי עד 2004 נערך סקר חלקי ב-25% מכלל הכבישים ובו נקבע מדד ה-PCI ורק החל ב-2004 נערך סקר הנדסי בכל רשת המיסעות העירוניות.

ב-2006 63% מכלל הכבישים מאספלט היו במצב טוב עד טוב מאוד, לעומת 66% בשנה הקודמת (ערכי PCI 70 עד 100), 11% - במצב בינוני, לעומת 13% בשנת 2005, 11% - במצב גרוע, בדומה לשנת 2005 והיתר 15% - במצב נכשל, לעומת 10% בשנת 2005 (ערכים נמוכים מ-40). באופן כללי, בשנת 2006 חלה ירידה במדד איכות המיסעה בכל אזורי העיר בהשוואה לשנת 2005. הירידה הניכרת ביותר הינה ברבעים 2 ו-9 בהם חלה ירידה בשיעור של 4 נקודות PCI. על-פי הנתונים, איכות הכבישים בצפון העיר ובמרכז "בינונית-טובה" וציוני ה-PCI נעים בין 69 ל-79, ואילו בדרום העיר ברבעים 7 ו-8 המצב פחות טוב יחסית ומוגדר כ"בינוני" כאשר הציונים בו הם 65 ו-67, בהתאמה. מצב הרחובות העורקיים הוא טוב - 81 (לוח 9.8).

בשנים 2007 ו-2008 לא נערכו סקרי דרכים לקביעת מדד ה-PCI. עם זאת, במהלך 2007 נערך סקר הנדסי למצב המדרכות בעיר, הנמדד באמצעות "אינדקס מצב המדרכות" - SCI (האינדקס נע בין 0 ל-100, מנמוך לגבוה). מצב המדרכות בעיר ב-2007 מוגדר כ"בינוני" (SCI=63).

3. רשת התיעול והביוב

רשת צינורות התיעול העירונית הקיפה בסוף שנת 2008 כ-230 ק"מ צינורות, בהשוואה ל-227 ק"מ ב-2007 ול-221 ק"מ ב-2006 (לוח 9.9). התוספת השנתית ברשת התיעול בשנת 2008 הייתה 3 ק"מ.

מערכת הביוב בעיר ברובה גרוויטציונית; בחלקים מן העיר, מוזרם הביוב באמצעות 6 מכוני ביוב. 14 תחנות מטפלות בשאיבת מי קיץ במטרה למנוע זרימת ביוב לים ולנחלים. מערכת הביוב העירונית מחוברת למערכת של איגוד ערים דן לביוב ב-77 חיבורים גרוויטציוניים. בשנת 2008, נבדקה כל מערכת צינורות הביוב לאור פרמטרים של טיב והוקצה ערך עמידות בשם PVA (PIPE VULNERABILITY ASSESSMENT) לכל קטע צנרת בעיר. באופן כללי, מצבה של צנרת הביוב בינוני - ה-PVA הממוצע עומד על 44.

18% מצינורות התיעול הם בקוטר עד 16 אינץ', כ-54% - בטווח שבין 18 ל-36 אינץ', כ-17% - 38 אינץ' ומעלה, וכ-11% מהצינורות יצוקים במקום.

רשת צינורות הביוב העירונית כללה בסוף 2008 כ-594 ק"מ (593 ק"מ בשנת 2007). בשנת 2008 נוספו צינורות ביוב באורך 1.4 ק"מ, בהשוואה ל-2007. כ-80% מצינורות הביוב הם בקוטר עד 10 אינץ', כ-17% - בטווח שבין 11-20 אינץ', כ-3% - בטווח שבין 21 לבין 40 אינץ' ופחות מ-1% בקוטר 41 אינץ' ומעלה. בסוף 2008 השטח המבויב עמד על 34,262 דונם.

4. תאורה

מצבת הפנסים בעיר כוללת את הפנסים ברחובות וכן את אלה שבגנים ובחורשות ומספרם בסוף 2008 עמד על כ-64,600 (63,300 ב-2007); מזה 33% כספית, 37% - נתרן לחץ גבוה, 10% מטל-הלייד, 15% - פנסי ליבון, 1% נורות פלואורסצנט ו-4% - אחר. בסה"כ בעשור האחרון (1998-2008) הייתה עלייה של 34% במצבת הפנסים בעיר (48,300 ב-1998). 80% מהפנסים דולקים מרדת החשיכה עד עלות השחר, בעיקר במקומות שיש בהם תנועה רבה.

ב-2008 צריכת החשמל של תאורת הרחוב הגיעה ל-37 מיליון קוט"ש (38 מיליון קוט"ש ב-2007). קיימת מגמת ירידה בהשוואה לשנים קודמות: 39 מיליון קוט"ש ב-2005 ו-42 מיליון קוט"ש ב-2003. הירידה בצריכת חשמל לצורכי תאורה בשנים האחרונות מוסברת בכך, שהאחריות על התאורה בדרך נתיבי איילון עברה לחברת נתיבי איילון וגם משום שהוחלט על מדיניות חסכון בתחום התאורה. הירידה מוסברת גם בשל הקמת מרכז בקרה לתאורת רחובות. תאורת הרחוב מהווה כ-1.0% מסה"כ צריכת החשמל בעיר. ככל שנה, הפעילה מחלקת המאור תאורה קישוטית לחגים, לחגיגות ולאירועים שונים.

5. שיקום תשתיות ושיפור התחזוקה

משנת 1999 העירייה החלה בביצוע תוכנית חומש של פרויקט שיקום ושיפור תשתיות (שש"ת). הפעולות בשש"ת נעשות בתחומים הבאים: ריבוד כבישים ותיקון מדרכות, גנים וגינון, תאורת רחוב, ריהוט רחוב, חזות השכונה, תמרור ושילוט ועוד. תכנון הפרוייקט נעשה בשיתוף ועדי השכונות הרלוונטיות. בשנים 1999 - 2004 התוכנית בוצעה ב-57 שכונות הפרושות בכל חלקי העיר (צפון, מרכז ודרום), בהוצאה של כ-222 מיליון ש"ח. ברבעון האחרון של שנת 2004 החל סבב שני של פרויקט שש"ת, וב-2008 נכללו בפרוייקט 12 שכונות בתקציב כולל של 22.1 מיליון ש"ח.

עבודת מינהל הבינוי והתשתית התמקדה ב-2008 בנושאים הבאים:

1. שיקום ופיתוח כבישים ומדרכות - במהלך השנה בוצע שיקום של 18 רחובות ברחבי העיר, שכלל הן שיקום של תשתיות תת-קרקעיות והן של תשתיות עיליות. שוקמו קטעי כביש בכ-34 רחובות באורך של כ-20 ק"מ (המהווים כ-1.8% מהכבישים בעיר). כמו כן, שוקמו 27 קטעים של מדרכות ברחבי העיר, באורך כולל של 18 ק"מ.
2. התווספו לרשת שבילי האופניים קטעים חדשים באורך של 13.7 ק"מ. אורך רשת שבילי האופניים בעיר מסתכם בכ-96 ק"מ.
3. מים, ביוב ותיעול - במהלך השנה שוקמה צנרת מים באורך של 10 ק"מ. כמו כן, הוחלפה צנרת ביוב באורך של 7 ק"מ ונוספה צנרת תיעול באורך של 4 ק"מ.
4. טופלו מתקני תאורה ב-102 מתחים ברחבי העיר וב-40 מהמתחמים הוחלפו כל מתקני התאורה. נמשכה הקמת מערכת בקרת תאורת רחוב. הושלמה בנייתו של מרכז הבקרה הקבוע וארבעים וחמש מרכזיות חוברו ונשלטות ע"י המרכז. המערכת מאפשרת שליטה מרחוק על תפעול אופטימלי של המרכזייה, תוך חסכון של 15% בצריכת החשמל.
5. בתחום התנועה והנגישות - הותקנו 5 רמזורים חדשים, הותקנו מערכות לדים (לחסכון באנרגיה) ב-7 צמתים בעיר, הוקמו 5 כיכרות תנועה חדשות, הותקנו 240 הנמכות במעברי חצייה (בנוסף ל-230 בשנת 2007 ו-240 בשנת 2006), נוספו 72 חניות חדשות לאופניים והותקנו 100 פסי האטה חדשים.
6. גשרים - הסתיים פרויקט בניית מחלף לה גארדיה המשוקע (באמצעות חברת נתיבי איילון).
7. בשנת 2008 שוקמו 7 מצוקי חוף.
8. בשנת 2008 הוקמו 2 תחנות הצלה בחופי העיר.
9. בוצעו עבודות פיתוח שכללו פיתוח תשתיות תת קרקעיות ועיליות ב-14 שכונות ומתחמים ברחבי העיר. עבודות אלו מהוות את התשתית לאיכלוס בניינים ובנייני משרדים חדשים בעיר.
10. תחבורה ציבורית - נוסף קו אוטובוס חדש, נמשכו עבודות התשתית המקדימות לבניית ציר הרכבת הקלה (הקו האדום).

11. בינוי ציבורי - נמשכה התוכנית הרב שנתית לביצוע שיפוצים במבני ציבור בעיר. הוקם ביי"ס יסודי אגיאיל ביפו (12 כיתות), הוקמה חטיבה צעירה ביי"ס "בלוד", הוקמו 2 אולמות ספורט בביה"ס הפתוח ביפו ובבי"ס אביב, הוקמו 5 כיתות גני ילדים חדשות ושתי כיתות יבילות. בנוסף, בוצעו שיפוצי פנים וחוץ של בתי ספר וגני ילדים, שיפוץ והקמה של מגרשי ספורט, התקנת מתקני ספורט ומשחקים, שיפוץ חצרות, עבודות בטיחות במבנים, איטום, צביעה ועוד.

6. שטחי הגינון בטיפול העירייה

הנטיעות העירוניות כוללות סוגים שונים של נטיעות (כגון: גנים וחורשות) המטופלות ע"י האגף לשיפור פני העיר בעירייה (הן אינן כוללות את פארק הירקון ואת פארק דרום, גנים במוסדות ציבור ובבניינים של חברות עסקיות, וגינון בבתים פרטיים).

שטחי הגינון בטיפול העירייה השתרעו נכון למאי 2009 על 5,770 דונם; מזה: 2,143 דונם (37%) גנים, 1,647 דונם (29%) חורשות, ו-1,980 דונם (34%) - פסי ירק, איי תנועה, גינון בחופים ואחר (לוח 9.10). זוהי עלייה של 10% בשטח הטיפול שבאחריות העירייה בהשוואה לשנה קודמת (ב-2008 - 5,232 דונם).

בסה"כ בעשור האחרון (1999-2009) חלה עלייה של 55% בשטחי הגינון שבטיפול העירייה. לשם השוואה בשנת 1999 שטחי הגינון שבטיפול העירייה השתרעו על 3,731 דונם והם גדלו באופן הדרגתי ומתמשך לכל אורך התקופה.

שטחי הגינון שבטיפול העירייה מהווים 11.2% מסה"כ שטח העיר: הגנים מהווים 4.2% משטח העיר, החורשות - 3.2% ופסי ירק, איי תנועה, גינון בחופים ואחר - 3.9%. ברבעים 1-2 (צפון העיר) שטחי הגינון שבטיפול העירייה מהווים 12% מסה"כ שטח הרבעים, ברבעים 3-6 (הצפון הישן ומרכז העיר) - 7%, ברבעים 7-8 (יפו ודרום העיר) - 14.2% וברובע 9 (דרום מזרח העיר) - 12.5%.

מספר העצים בעיר נאמד בכ-124,510. בשנת 2008 ניטעו 2,510 עצים ברחובות, בפסי ירק, בגנים ובחורשות, בהשוואה ל-3,423 עצים ב-2007 ובהשוואה ל-2,006, בה ניטעו 2,168 עצים.

פארק הירקון ("גני יהושע"), שאינו נכלל במסגרת הטיפול העירוני, משרת את תושבי תל-אביב-יפו וערי הסביבה, הפוקדים אותו בהמוניהם, במיוחד בשבתות ובחגים. הפארק נוסד ב-1970, וכלל אז 107 דונם. כיום מקיף הפארק כ-3,000 דונם. מבין נקודות המשיכה של הפארק: אמפיתיאטרון וואהל והספורטק (המשתרע על 180 דונם). פעילויות עיקריות שבוצעו בפארק "גני יהושע" במהלך שנת 2008:

1. טיילת ירקון מזרח - הסתיימו עבודות הפיתוח של שלב א' בתוכנית האב לפארק הירקון הכולל פיתוח בין גשר מבצע קדש ועד לרחוב הארד בשטח כולל של 120 דונם. הפיתוח כולל מערך שבילים עם הפרדה בין הולכי רגל ורוכבי אופניים, מתחמי משחקים מוצלים, שולחנות פיקניק, מבנה שירותים וחניונים לבאי הפארק. בשלב ב' של הפרוייקט יוכשרו השטחים מרחוב ארד ועד לגבול העיר עם כביש גהה. בצד הצפון מערבי של הטיילת הוקם מרכז אופניים.
2. תיקון כל הליקויים במתקני המשחקים בפארק והצבת 17 מתקני ספורט ונופש פעיל בצפון הפארק. במתקני הספורט יכולים להשתמש 30 משתתפים בו-זמנית. השימוש במתקנים הינו ללא תשלום ולרווחת התושבים לשיפור אורח חיים ולהקניית תרבות הספורט.
3. בניית כתת לימוד באתר 7 טחנות. כמו כן, הוקמה ועדת היגוי לצורך הקמת טחנת קמח באתר 7 טחנות.
4. ארועים בגני יהושע - בשנת 2008 התקיימו בפארק ארועים רבים ומגוונים, להלן הבולטים: יריד האוכל "טעם העיר", "מרוסיה באהבה" - מופע פתוח לקהל הרחב בהשתתפות אמנים רוסיים, "אופרה בפארק" - מופע אופרה פתוח לקהל הרחב, "פסטיבל החומס" ועוד.

פארק מנחם בגין (פארק דרום) נמצא בדרום מזרח העיר. הפארק הוקם בשנת 1987. שטח הפארק הוא כ-1,100 דונם, מתוכם 500 דונם מפותחים ובהם מדשאות, חורשות עצים, מתקני משחקים, ו-2 אגמים שהגדול שבהם מיועד לסקי מים בכבלים ופינת חי. הספורטק (250 דונם) כולל מתקני משחק וספורט מגוונים.

גני הטבע (הגן הזואולוגי והגן הבוטני) משתרעים על 40 דונם. בגן הזואולוגי, מצויים כ-150 מינים של חיות בר. בגן בית חולים לחיות בר, המשתרע על שטח של כ-16 דונם. בשנת 2007 שופץ הגן הבוטני והגן הזואולוגי בעלות כוללת של 600,000 ש"ח.

גן הפסגה שביפו העתיקה והגנים הסמוכים אליו (גן גשר-רעמסס, גן החמאם, גן המוזיאון וגן המדרון) משתרעים על כ-35 דונם. גנים אלה מתוחזקים על-ידי החברה לפיתוח יפו העתיקה (חברה עירונית-ממשלתית שהוקמה ב-1960).

בשנת 2009 נפתח לציבור פארק מדרון יפו שגודלו 220 דונם. הפארק הוקם לאחר עבודת מיחזור של אתר פסולת שהיה במקום.

החל תכנון שלב א' של הקמת פארק עירוני חדש בדרום העיר, בין רחוב קיבוץ גלויות בצפון, שדרות בן צבי בדרום ושכונת קריית שלם במזרח. בשלב א' ישתרע הפארק על שטח כולל של כ-80 דונם וכ-230 דונם בשלב הסופי.

רשות נחל הירקון הוקמה בשנת 1988 במטרה לשקם את הירקון ולהכשירו לפעילות קייט ונופש. אפיק הירקון עובר בתחום שבע רשויות ואורכו כ-28 ק"מ. הרשות מונה 18 גופים, ביניהן: משרדי ממשלה, רשויות מקומיות, קק"ל, רשות הטבע והגנים, גני יהושע, מקורות, איגוד ערים דן (ביוב ואיכות הסביבה), רשות ניקוז הירקון, מינהל מקרקעי ישראל וחברה ממשלתית תיירותית (חמ"ת). הפעולות העיקריות שבוצעו בירקון במהלך השנים בתחום העיר תל-אביב-יפו כוללות: שיקום גדות הנחל (הכולל שיקום בתי גידול, בעיקר לבעלי חיים במים ולציפורים, ומניעת זיהום הנחל) וחסיונות של מקורות זיהום שונים. כמו כן, רשות הנחל פועלת להפסקת הזיהום, הדברת יתושים באמצעים ידיוניים לסביבה, טיפול בצמחיית גדות, מעורבות בקידום שבילי אופנים, הליכה וספורט, ומעורבות בנושאים תכנוניים בכל הקשור לירקון ולסביבתו. בשנת 2008 עמד התקציב של רשות נחל הירקון על כ-23 מיליון ש"ח.

שטח ה"ריאות הירוקות" בעיר (הכולל פארקים, גנים, חורשות, פסי ירק, ועוד) הסתכם ב-9,945 דונם (מאי 2009), שהם כ-19% משטח העיר. בחישוב זה לא נכללו הגינות הפרטיות, עצים ברחובות וכן שטחים ירוקים במוסדות ציבור ובבניינים של חברות עסקיות, מכיוון שאין עליהם נתונים סטטיסטיים. משנת 1999 ואילך הייתה עלייה משמעותית בשטח ה"ריאות הירוקות" בעיר. בשנת 1999 היו כ-7,700 דונם של שטחים ירוקים ונכון למאי 2009 שטח זה הסתכם, כאמור, ב-9,945 דונם. דהיינו, ישנה עלייה של כ-29% בשטח ה"ריאות הירוקות" בעיר בהשוואה לשנת 1999.

7. צריכת חשמל

בשנת 2008 הגיעה צריכת החשמל בת"א-יפו לכ-3,838 מיליון קוט"ש ומספר הצרכנים הסתכם ב-228,665 (לוח 9.12). צריכת החשמל הביתית מהווה 32% מסה"כ צריכת החשמל, אך צרכניה מהווים 84% מסה"כ צרכני החשמל בעיר. חלקה של צריכת החשמל המסחרית והציבורית מגיע ל-62% מסה"כ צריכת החשמל בעיר, אך מספר צרכניה מגיע ל-15% מסה"כ הצרכנים. חלקה של צריכת החשמל למטרת תעשייה מגיע ל-5% מסה"כ וצרכניה מהווים 2% מכלל הצרכנים בעיר. בעשור האחרון (1998-2008) חלה ירידה של 30% במספר הצרכנים התעשייתיים ושל 18% בצריכה התעשייתית, לעומת זאת חלה עלייה של 13% במספר הצרכנים הביתיים ושל 36% בצריכה הביתית.

צריכת החשמל הביתית בת"א-יפו בשנת 2008 מגיעה ל-8.1% מסה"כ הצריכה הביתית בישראל, ומספר צרכניה מהווים 9.0% מסה"כ הצרכנים בארץ (לוח 9.13). חלקה של הצריכה המסחרית והציבורית בעיר מכלל צריכת החשמל המסחרית והציבורית בכל הארץ מגיע ל-15.3% ומספר צרכניה מהווה 13.8% מהסה"כ הארצי. ניכרת מגמת ירידה במספר הצרכנים ובצריכה התעשייתית הן ביחס לשאר הצרכנים בעיר והן לאורך השנים. כמו כן, בתחום זה קיימת מגמת ירידה באחוז של צריכת החשמל בעיר ומספר הצרכנים מתוך הנתון הארצי בעשור האחרון. אם ב-1998 הצריכה התעשייתית בעיר היוותה 2.9% מכלל הצריכה התעשייתית בארץ, ב-2008 ירד האחוז ל-1.8%. תמונה דומה עולה בקרב הצרכנים התעשייתיים, ב-1998 מספר הצרכנים התעשייתיים בעיר היווה 19.0% מכלל הצרכנים התעשייתיים בארץ, ואילו ב-2008 ירד האחוז ל-12.0%.